

Posudek vedoucího bakalářské práce

L. Štimová, Zrození teorie Velkého třesku

(SHV, 2010)

Studentka si zvolila téma na pomezí filosofie a své oblíbené astronomie: vznik teorie Velkého třesku. Je skutečně pozoruhodné, že a jak se i astronomie v průběhu 19. a 20. století stala „historickou“ vědou, tj. kosmologií. V práci se věnovala sledování dějin astronomického myšlení a zejména jeho filosofického rámce: vztahu mezi věčností a konečností, věčností a časem. Věnovala velké úsilí shánění literatury a strávila hodně času konzultacemi jak s vedoucím práce, tak s „dobrovolníky“ – zejména s dr. J. Grygarem.

Práce má přiměřený rozsah i literaturu (z níž studentka postupně vyřazovala nespolehlivé „popularizace“), je srozumitelně napsána a svědčí o porozumění věci. Spolupráce se studentkou byla velmi dobrá a po celou dobu intenzivní.

Během práce se ukázalo, že zpracování tématu z tohoto hlediska není možné najít a studentka se tak musela spolehnout na vlastní práci, což si zaslouží uznání. Velkým problémem se ukázalo rozlišení mezi představou věčného Vesmíru (s vývojem sluneční soustavy v jeho rámci) a představou Velkého třesku, který „historizuje“ celý Vesmír. Z tohoto hlediska by bylo třeba v práci ještě pokračovat, zejména pokud jde o Kanta a myslitele 19. století. Přesto se studentce podařilo udělat v tomto směru významný krok a práce je v tomto ohledu téměř průkopnická.

Kromě zmíněné neurčitosti se moje výtky týkají spíše formulačních neobratností, například:

„Astronomie vyplynula z nutnosti rozumět dějům v přírodě...“ (str. 8)

„Netypická“ teorie Aristarcha ze Samu (která byla ta „typická“?) (tamt.)

Vzdálenost mezi Syenou a Alexandrií by bylo třeba pro čtenáře přepočítat (str. 9)

Ekliptika „má sklon 23 stupňů“ – vůči čemu? (tamt.)

„Evropa již nutně nemusela být nejdůležitějším centrem světa“ v souvislosti s Koperníkem (str. 13)

T. Wright „nazýval tyto objekty Vesmírem nebo také Stvořením“ (str. 20).

Některé chyby pokládám za překlepy:

„Vše až po sféru Měsíce je nehybné“ – právě naopak (str. 10)

„creatio continue“ místo „continua“ (str. 42).

Vcelku práci hodnotím jako velmi cennou, i když její zpracování není právě brilantní. Rozhodně ji **doporučuji** k obhajobě, ale kloním se spíše k hodnocení „**velmi dobře**“.